خراسان روزنامه صبح ایران
چهارشنبه ۱۷ مرداد ۱۳۹۷ . ۲۵ ذی القعده ۱۴۳۹ . شماره ۱۹۸۸۶

کسب و کار

کنکوری ها این روزها سخت مشغول اند؛ مشغول مشورت و مشاوره برای رقم زدن بهترین انتخاب؛ انتخابی که هم به علایق و آرزوهای شان نزدیک باشد و هم آینده شغلی و درآمد مناسبی داشته باشند. امروز ما هم در صفحه کسب و کار تلاش کردیم با ارائه آمار و اطلاعاتی درباره وضعیت اشتغال و بیکاری دانش آموختگان رشته های مختلف تحصیلی، به این انتخاب مهم کمک کنیم.

به بهانه روزهای حساس انتخاب رشته کنکوری ها

عیار رشته‌های دانشگاهی در محک بازار کار

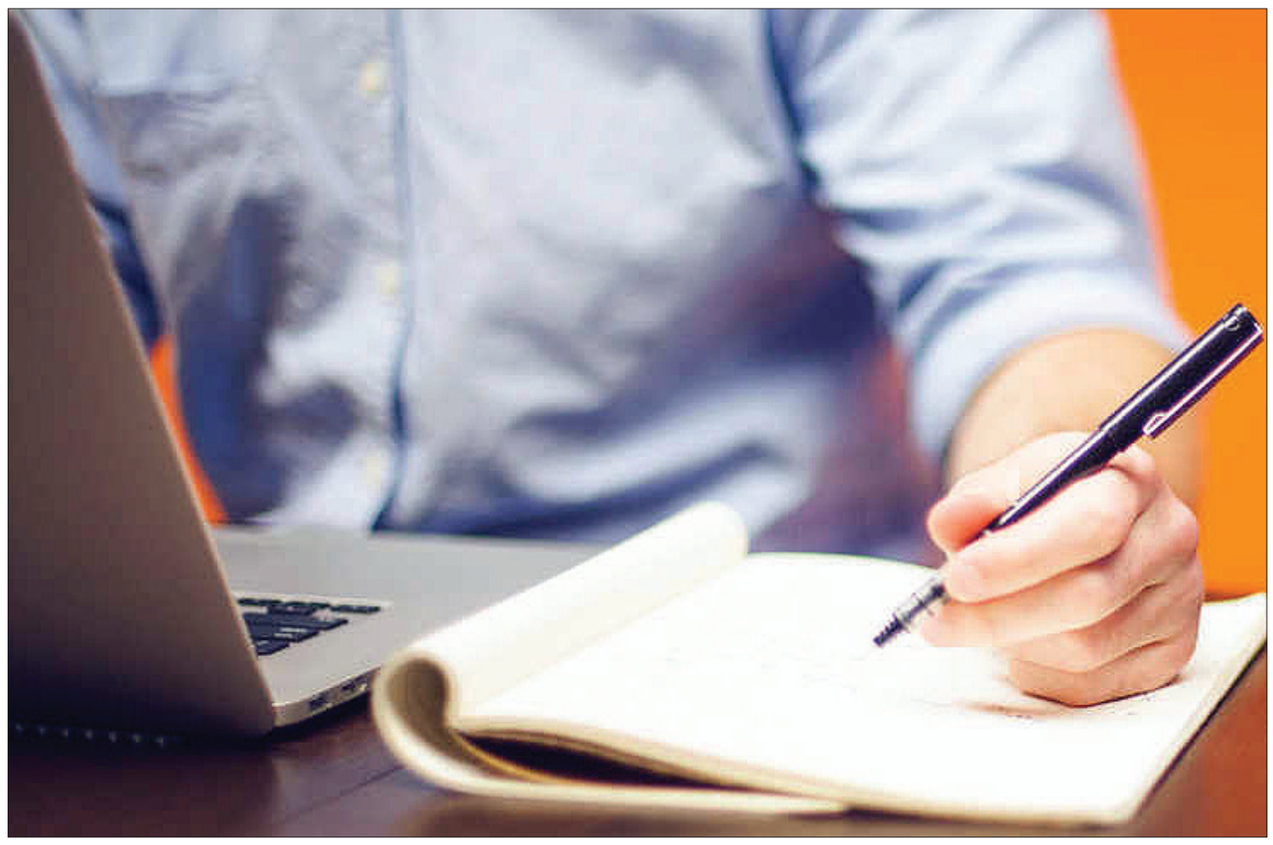

گروه اقتصاد
h.habibi@khorasannews.com

برای به دست آوردن اطلاعات درباره رشته های مختلف تحصیلی، به سختی شاید بتوان یک نفر تحصیل کرده آن رشته را جایی پیدا کرد و درباره رشته و آینده شغلی اش پرسید. حتی اگر چنین افرادی برای رشته های مختلف پیدا شوند، در نهایت اطلاعات یک نفر را دارید که ممکن است تصویر درستی از واقعیت بازار کار و دستمزد در آن رشته ارائه ندهد. البته نباید هم خیلی سخت گیر بود چرا که جمع آوری اطلاعات عمیق و دقیق و وسیع، ممکن است روزها و ماه‌ها زمان بطلبد و هزینه‌های زیادی داشته باشد. بهترین کار این است که بهترین استفاده را از همین اطلاعات موجود کنید و در کمترین وقت بهترین تصمیم را بگیرید. برای کمک به کنکوری هایی که این روزها دغدغه ها و مشغله های زیادی دارند اما وقتی کم، امروز اطلاعاتی درباره وضعیت اشتغال و بیکاری فارغ التحصیلان رشته‌های مختلف دانشگاهی ارائه می‌کنیم. مبنای اطلاعات ما طرح آمارگیری نیروی کار کشور است که توسط مرکز آمار ایران انجام می شود و از نظر حجم نمونه یکی از معتبر ترین طرح های آماری کشور است؛ یعنی تعداد افرادی که مورد سوال قرار می گیرند خیلی زیاد است. در این طرح علاوه بر وضعیت اشتغال و بیکاری، حوزه فعالیت و همچنین رشته تحصیلی افراد هم سوال می شود بنابراین می تواند مبنایی برای مقایسه رشته ها از نظر نرخ بیکاری باشد. نکته مهم دیگر این است که مرکز آمار رشته های تحصیلی را بر اساس استاندارد بین المللی ایسکو دسته بندی می کند که ممکن است کمی برای شما نامانوس باشد و تطبیق برخی دسته بندی ها با رشته های موجود در رشته های دفترچه انتخاب رشته کمی تلاش بطلبد. اما در هر حال، این اطلاعات می تواند بخش مهمی از پازل تحقیقاتی شما درباره رشته های مختلف را پوشش دهد.

چنان چه نمودار زیر نشان می دهد، ۴ رشته وجود دارد که همیشه از نظر اشتغال وضعیت خوبی داشته اند؛ حداقل در ۱۰ سال اخیر که آمارش موجود است؛ بهداشت (پزشکی و دیگر رشته های مرتبط)، تربیت معلم، دام‌پزشکی و خدمات امنیتی (رشته های نظامی و امنیتی).

پزشکی؛ نرخ بیکاری اندکی که شاید کمتر نشود!

پزشکی (بهداشت)، چنان که انتظار هم می رفت، از سال ۱۳۸۸ به بعد هرگز نرخ بیکاری دورقمی به خود ندیده است. حتی در سال ۹۲ و ۹۴ نرخ بیکاری گروه بهداشت به زیر ۷ درصد رسیده است. به این معنی که از ۳۶۲ هزار و ۵۲۱ نفری که در این گرایش تحصیل کرده اند و متقاضی کار بوده اند، بیش از ۳۳۰ هزار و ۶۰۰ نفر سر کار بوده اند و فقط درصد اندکی بیکار مانده اند. اگرچه روند نرخ بیکاری در این رشته مجموعا در سال های اخیر نزولی بوده است اما با موج ورود به این رشته معلوم نیست که این روند طی سال های آینده هم پایدار بماند.

تربیت معلم؛ بیکاری کم اما در حال رشد

در کنار گروه بهداشت، کسانی هم که تربیت معلم خوانده اند در سال های گذشته با نرخ های بسیار بالایی سر کار بوده اند. نرخ بیکاری این گروه هم در یک دهه اخیر همواره زیر ۱۰ درصد مانده است. اما یک تفاوت محرز بین تربیت معلم و پزشکی وجود دارد. نرخ بیکاری در پزشکی در سال های اخیر نزولی بوده و از ۱۰ درصد در سال ۸۷ در سال های اخیر به زیر ۷ درصد هم رسیده است. اما درباره تربیت معلم این نرخ به صورت یکنواخت افزایشی بوده است؛ از ۵/۷ درصد در سال ۸۷ به ۹/۲ درصد در سال ۹۵. با همه این ها وضعیت علوم تربیتی و تربیت معلم از نظر نرخ بیکاری همچنان خیلی خوب است.

دام پزشکی؛ رشته‌ای با سقوط شدید نرخ بیکاری

دام پزشکی هم که طی سال های دورتر جزو رشته های پربیکار بود، در سال های اخیر توانسته خود را به جمع تک رقمی ها برساند. در سال ۸۷ بیش از ۱۳ درصد فارغ التحصیلان این رشته بیکار بودند. این نرخ در سال ۱۳۹۰ تا ۲۰ درصد هم بالا رفت اما در سال ۹۴ و ۹۵ به ۶ و ۸ درصد کاهش یافت. کاهش شدید نرخ بیکاری در این رشته قابل توجه است و ممکن است با توجه به تحولات اجتماعی در نگهداری حیوانات خانگی و همچنین توسعه تولیدات دامی به صورت مدرن و در قالب کشت و صنعت ها در کشور قابل توضیح باشد. باید منتظر ماند و دید که آینده این رشته چه خواهد شد، فعلا خودش را به فهرست رشته های با بیکاری تک رقمی رسانده است.

خدمات امنیتی و نرخ بیکاری اندک؛ انتظار دیگری هم نبود!

بین رشته های با بیکاری اندک، یک گروه دیگر را هم باید اضافه کرد؛ گروهی که انتظارش هم می رود؛ رشته های مرتبط با خدمات امنیتی و نظامی. بیش از ۱۲۰ هزار نفر در کشور در حال تحصیل یا فارغ التحصیل رشته های افسری و نظامی و انتظامی هستند که از این تعداد ۷۶ هزار نفر به مرحله ای رسیده اند که متقاضی شغل هستند؛ یعنی تحصیلات را تمام کرده و خواهان فعالیت شغلی هستند. از این تعداد حدود ۶۸ هزار نفر شاغلند که نرخ بیکاری حدود ۱۰ درصدی برای این گروه رقم می زند. به طور کلی نرخ بیکاری نظامی ها هم عموما تک رقمی و بین ۵ تا ۱۰ درصد در نوسان بوده است. با توجه به تضمین استخدام در اکثر دانشکده های افسری، پایین بودن نرخ بیکاری طبیعی است. اگر روحیه شما با امور نظامی تطبیق دارد، به این حوزه ها فکر کنید. البته بسیاری از آن ها گزینش ها و مصاحبه های جداگانه دارند.

> رشته‌های مهندسی معماری کشاورزی حقوق و علوم پایه در یک دهه اخیر عمدتا نرخ بیکاری بالایی داشتند. در این میان رشته‌های علوم انسانی نسبت به مهندسی‌ها نرخ بیکاری کمتری داشتند

علوم پایه ای ها؛ رشته هایی با بیکاری زیاد

رشته های علوم پایه یا اصطلاحا علوم محض معمولا طرفداران خاص خودش را دارد. برخی از بچگی عشق فیزیک یا شیمی یا ریاضیات محض هستند و از سر و کله زدن با فرمول های ریاضی یا وقت گذراندن در آزمایشگاه شیمی لذت می برند و خیلی به کاربردهای این علوم یا بازار کار آن فکر نمی کنند. درباره این افراد که تکلیف روشن است اما درباره کسانی که به امید اشتغال سریع و درآمد مناسب سراغ این رشته ها می روند، آمارها می گوید که کمی احتیاط کنند. علوم زیستی، علوم فیزیکی و علوم کامپیوتر و البته ریاضیات و آمار جزو رشته های محض قابل دسته بندی اند. البته رشته هایی مثل آمار به مراتب کاربردی ترند. رشته های علوم زیستی در سال های گذشته بیکاری فزاینده ای داشته اند؛ از ۱۶ درصد در سال ۸۷ تا ۲۵ درصد در سال ۹۵. علوم فیزیکی هم همین طور اما در سطحی بدتر! نرخ بیکاری علوم فیزیکی در سال ۸۷ حدود ۲۲ درصد بوده است و بعد از فراز و نشیب هایی اکنون در سطح ۲۷ درصد قرار دارد. ریاضیات و آمار هم اگرچه در برخی سال ها بیکاری بالایی داشته اما عمدتا این نرخ در محدوده ۱۵ تا ۲۰ درصد بوده است. بین رشته های علوم پایه، بدترین وضعیت به علوم کامپیوتر اختصاص دارد.

علوم کامپیوتر را با مهندسی کامپیوتر اشتباه نگیرید

جالب است که نرخ بیکاری علوم کامپیوتر، هم بسیار بالاست و هم طی سال های گذشته در سطوح بالایی پایدار مانده است. این رشته در کنار رشته کم جمعیت محافظت از محیط زیست بیشترین نرخ های بیکاری را به خود اختصاص داده است. مثلا در سال ۱۳۸۹ نرخ بیکاری رشته علوم کامپیوتر به ۵۰ درصد رسیده است؛ یعنی نیمی از فارغ التحصیلان جویای کار این رشته بیکار بوده اند. در سال های قبل و بعد هم بیکاری این رشته عمدتا در حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد قرار داشته است. البته دقت کنید که علوم کامپیوتر متفاوت با کامپیوتر است. این رشته در دسته بندی های استاندارد مربوط، ذیل رشته های مهندسی دسته بندی می شود.

حقوق خوانده های بی حقوق!

در کنار رشته های علوم پایه، که بیکاری بالایی دارند باید رشته حقوق را هم اضافه کرد؛ این رشته هم اکنون بیکاری حدود ۲۵ درصدی دارد اما نکته مهم این است که بیکاری این رشته در سال های اخیر به شدت فزاینده بوده است؛ به گونه ای که از ۱۳ درصد در سال ۸۷ به حدود ۲۶ درصد رسیده است. معلوم نیست که این روند ادامه پیدا کند یا نه اما در صورت تمایل به انتخاب این رشته حتما با فارغ التحصیلان حقوق مشورت کنید و درباره محدودیت های موجود مثل ظرفیت پایین آزمون های وکالت و سردفتری و... سوال کنید. آن چه اکنون در این رشته رخ داده این است که بیش از یک چهارم فارغ التحصیلانش بی کار و بی حقوق مانده اند!

اشتباه نکنید، وضعیت علوم انسانی بد نیست؛ احتمالا بهتر هم می شود

اما یک سری رشته ها هم هستند که بیکاری معمولی دارند؛ یعنی نه خیلی زیاد و نه خیلی کم؛ مثلا بین ۱۰ تا ۲۰ درصد. عمده رشته های معروف هم در همین دسته قرار می گیرند. بیکاری رشته های مهندسی عمدتا در محدوده ۲۰ درصد قرار دارد. کشاورزی هم وضعیت مشابهی دارد. البته نرخ بیکاری این رشته از مهندسی ها هم اندکی بیشتر است. در این میان رشته های علوم انسانی و علوم اجتماعی وضعیت خیلی بهتری دارند. فارغ التحصیلان رشته های علوم انسانی در سال های اخیر عمدتا با بیکاری ۱۱ تا ۱۵ درصدی مواجه بوده اند. این نرخ در علوم اجتماعی کمی بالاتر و در محدوده ۱۷ تا ۲۰ درصد بوده است. نکته جالب این است که بیکاری رشته های علوم انسانی همواره کمتر از رشته های مهندسی بوده است. انتظار می رود با توجه به کاهش جمعیت دانشجویان این رشته ها در آینده نرخ بیکاری علوم انسانی خوانده ها کمتر هم بشود. به ویژه این که درک عمیق تری از اهمیت این علوم در جامعه و توسعه کشور حاصل شده است و نگاه مهندسی محور گذشته، در حال به حاشیه رفتن است.

مهندسی عمران؛ یک مهندسی با نرخ بیکاری فزاینده

بین رشته های مهندسی، رشته های معماری و ساختمان و عمران وضعیت نسبتا وخیم تری (نسبت به میانگین) دارند. بیکاری مهندسی عمران به حدود ۲۸ درصد رسیده است که نسبت به ۱۰ سال قبل ۱۰ واحد درصد بیشتر شده است. روند فزاینده بیکاری در این رشته از سال ۸۷ به بعد با توجه به رکود بخش مسکن از سال ۹۰ تا کنون کاملا قابل توضیح است. اگر سیاست های فعلی حوزه ساختمان همچنان پایدار باشد نباید منتظر بهبود وضعیت اشتغال در این رشته بود. مگر آن که از محل کاهش تعداد متقاضیان این رشته، کل جامعه مهندسین عمران کوچک شود.

حواس تان به بازار کار باشد

درباره تحلیل ها و آمار فوق، ذکر این نکته لازم است که با توجه به جمعیت نمونه آمارگیری نتایج قابل اتکایی دارد. اما درباره تفسیر آن باید دقت کرد. در آمار فوق کسانی که در رشته غیر مرتبط کار می کنند شناسایی و تفکیک نشده اند. مثلا ممکن است نرخ بیکاری کمتر در رشته های علوم انسانی نسبت به مهندسی به این خاطر باشد که فارغ التحصیلان این رشته ها حساسیت کمتری برای اشتغال در حوزه های غیر مرتبط با رشته خود دارند بنابراین بیکاری کمتری دارند اما این لزوما خوب نیست بلکه به معنی بی تاثیر بودن تحصیلات است. همچنین باید درباره رشته های ذیل هر مجموعه دقیق تر تحلیل کرد. آن چه گفته شد درباره گروه های کلی رشته تحصیلی است و ممکن است ذیل یک گروه با وضعیت بد، برخی تک رشته ها وضعیت مناسبی داشته باشند. خلاصه این که آن چه گفتیم یک تصویر کلان از وضعیت اشتغال در رشته های مختلف را نشان می دهد که باید با مشورت و استفاده از تجربه افراد مختلف، این اطلاعات تکمیل و بهترین تصمیم ممکن، در این وقت کم، گرفته شود. امیدواریم که یک تصمیم عالی بگیرید!

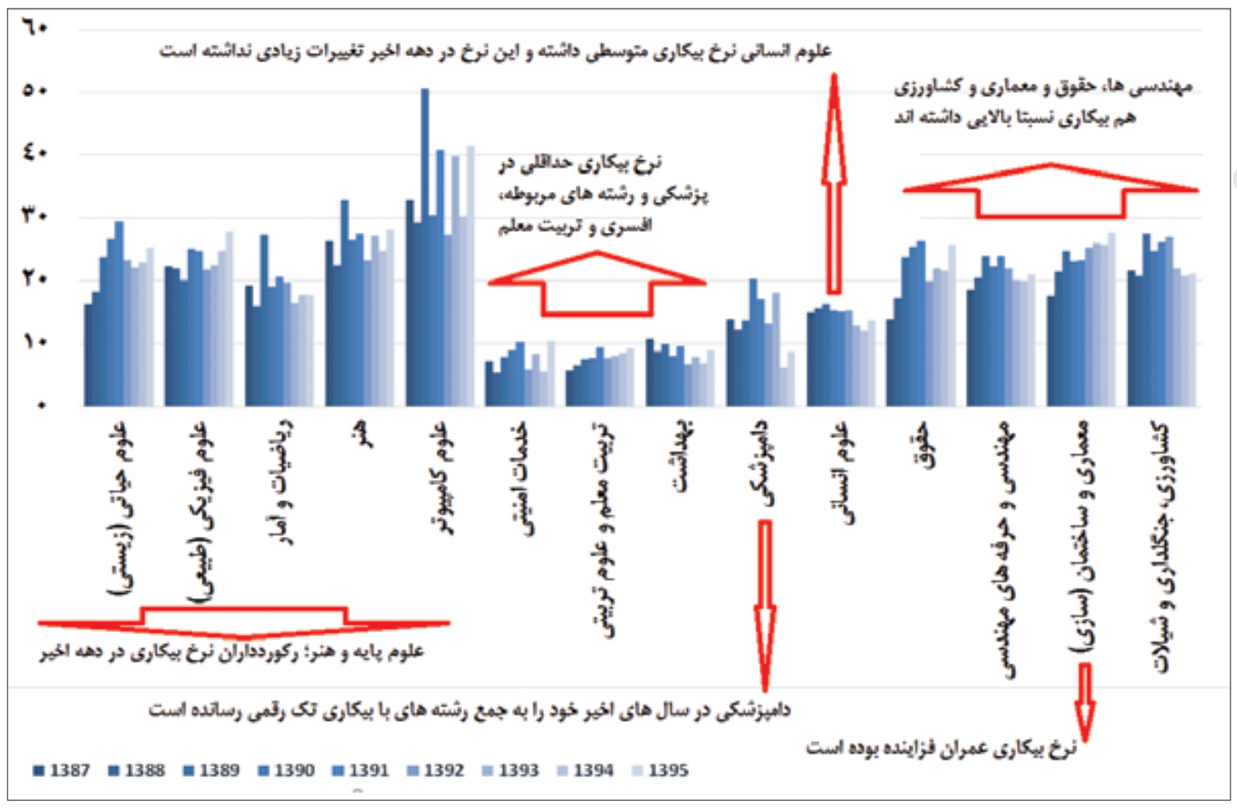

تشریفاتی سفر کنیم...
چارتر کننده همه روزه
کیش
به همراه کارت هدیه ۱۵۰/۰۰۰ تومانی
بین خیام جنوبی ۶ و ۸ | شماره ۲۸ | طبقه ۱+
۰۵۱-۳۱۴۰۶ | ۰۵۱-۳۷۶۱۷۰۷۰
تور و پرواز تفلیس
Georgian Airways
نماینده انحصاری هواپیمایی جورجین ایرویز در ایران
خرید تور و پرواز از سایت :
www.hgh724.ir
یکشنبه هر هفته از مشهد
داخلی (۳۳۳) ۰۵۱-۳۸۰۶۹
هتل ۵ ستاره پارمیس کیش
ترانسفر فرودگاهی، استخر، سونا، جکوزی
سرو میوه، آب معدنی، چای و قهوه
صبحانه و ناهار بصورت بوفه
پارمیس
۳۸۴۲۰۴۲۰
نماینده انحصاری هتل ۵ ستاره پارمیس کیش
WWW.PARMISTOUR.IR
T.ME/PARMISAGENCY
نور گروهی جمعه ها ۶ روزه صبحانه، نهار، شام
هتل الماس ۴ شهر مشهد
شمال سفر
mashhadsafar.ir
۰۹۱۵۱۱۸۴۸۱
۳۸۹۰۴۳۳۳
شفیعیان شعبه و شریک دیگری ندارد
نجف آرام سیر شفیعیان کربلا نقد اقساط
اخذ ویزای عراق زمینی و هوایی (سوریه هوایی)
۰۹۱۵۱۱۶۱۳۹۶ _ ۳۸۵۵۰۳۶۰
کیش نقد و اقساط
تورهای یک روزه
تایلند استانبول طبیعت گردی
۶-۳۵۰۹۱۵۰۵ انتخاب طلایی ۱۱۵-۱۰-۱۰-۰۹۱۵
نازلترین قیمت و شرایط کاملا استثنایی
اخذ ویزا در کمترین زمان ممکن
دبی گرجستان
استانبول مالزی ارمنستان باکو
۰۹۱۵۰۶۸۶۸۶۲ تور خارجی
۰۹۱۵۰۶۸۶۸۶۳ تور داخلی
با شرایط اقساط و تضمین کیفیت
کیش قشم شمال شیراز اصفهان
اخذ ویزای عراق - چارتر پرواز مشهد - نجف با معراج
پیشگامان سفری دیگر (صادقی)
www.psd180.ir
۶-۳۷۱۳۷۰۳۱
کیش
نقد و اقساط
۰۵۱ ۳۷۵۰۵
AGS آذین گشت
۳۶۰۳۶۰۱۰
اقساط بدون کارمزد
کیش تخصص ماست
کانال تلگرام: @yekta_seir
اقساط دلخواه
کیش
دبی چین مالزی قبرس
بلغارستان صربستان ترکیه
فلامینگو ۳۶۰۹۹۹۳۴
AGS آذین گشت
TURKISH AIRLINES
با قیمت های باور نکردنی
تورهای دائمی مستقیم از مشهد
استانبول گرجستان
مالزی صربستان
نقد و اقساط
۰۵۱ ۳۷۵۰۵
azingasht
azingasht_mhd
www.AGS724.com